

09-170/21

17.02 2026 год./viti

СКОПЈЕ - ШКУП

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието

Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit

Ministry of Education and Science - Bureau for Development of Education

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCES
Педагошка Служба - Shërbimi Pedagogjik
Скопје - Shkup

До

м-р Роберт Аципетров, директор

Педагошка служба, Министерство за образование и наука

Примено: Prapazat:	18-02-2026		
Org. Ejin. fjësia Org.	Број: Numër:	Прилог: Shtojçe:	Вредност: Vlerë:
2649/47			

Предмет: Доставување стручни мислења за ракописи за учебници по Биологија за VIII (осмо) одделение на основното образование

Почитуван,

Бирото за развој на образованието, согласно Вашето барање со бр. 26-49/40 од 28.1.2026 година, Ви доставува стручни мислења за ракописите за учебници по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 16, шифра 17, шифра 18 и шифра 19.

Со почит,

м-р Милка Тримчевска

Директор

Изготвила: Вјолца Мехмети-Нуредини, раководител на одделение
Контролирала: м-р Афродита Давко, раководител на одделение
Одобрила: Ајше Ајрулаи, раководител на сектор

179/21

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ

за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 16

Комисијата при Бирото за развој на образованието, формирана со решение бр. 02-170/7 од 02.02.2026 година од страна на директорката на Бирото, го разгледа ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 16 и го дава следното стручно мислење.

Ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 16 ги содржи сите теми предвидени со наставната програма по Биологија за VIII (осмо) одделение: *Животни процеси кај растенијата, Размножување и развој кај живите организми, Размножување и развој кај човекот, Адаптацији на живите организми, Еволутивен развој на живиот свет, природна и вештачка селекција.*

Учебникот е целосно усогласен со предвидените резултати од учење, содржини и стандарди за оценување од наставната програма. Содржините во учебникот придонесуваат за постигнување на резултатите од учењето предвидени со наставната програма и кореспондираат со стандардите за оценување. Во учебникот се разработени сите поими предвидени со наставната програма соодветно на стандардите за оценување.

Содржините се базирани на современи, научно засновани и релевантни сознанија. Начинот на разработка на содржините е во согласност со нивото на сложеност утврдено со наставната програма и соодветствува на нивото на когнитивните способности на учениците. Сите содржини се научно точно разработени, а клучните поими предвидени со наставната програма се јасно истакнати и објаснети.

Содржините во учебникот се презентирани на начин кој олеснува да се увиди што е тоа што учениците треба да го научат. Учебникот содржи практични и истражувачки активности, занимливости, прашања и илустрации (слики, шеми, табели, дијаграми и сл.) кои се во функција на наставните содржини и соодветствуваат на возраста на учениците. Сите содржини содржат прашања и задачи што му овозможуваат на ученикот да го утврди и примени усвоеното знаење.

Јазикот и стилот на кој е напишан учебникот го олеснува разбирањето на содржините. Учебникот е структуриран, организиран и графички обликуван така што овозможува прегледност и го олеснува користењето.

Согласно горенаведеното, Бирото за развој на образованието **дава позитивно стручно мислење** за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 16.

Комисија:

Вјолца Мехмети Нуредини – раководител на одделение во БРО, координатор,
д-р Наталија Ацеска, советник во БРО - член

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ

за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 17

Комисијата при Бирото за развој на образованието, формирана со решение бр. 02-170/7 од 02.02.2026 година од страна на директорката на Бирото, го разгледа ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 17 и го дава следното стручно мислење.

Ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 17 ги содржи сите теми предвидени со наставната програма по Биологија за VIII (осмо) одделение: *Животни процеси кај растенијата, Размножување и развој кај живите организми, Размножување и развој кај човекот, Адаптациони механизми на живите организми, Еволутивен развој на живиот свет, природна и вештачка селекција.*

Стилот на изложување на содржините во учебникот не е секогаш доволно јасен и научно прецизен. На пример, на стр. 23 стои: „разградувачите ја ослободуваат енергијата во атмосферата“, додека за поголема научна точност посоодветна формулација би била: „Разградувачите ги разложуваат органските материји на неоргански соединенија, при што енергијата се ослободува во вид на топлина, а материите повторно влегуваат во природните циклуси.“

Во учебникот се среќаваат и опширни описи на одделни содржини, како што се *објаснувањата за градбата на клеточната мембрана, коренови системи, зони на надолжен пресек на коренот, видови гамети, видови цветови, гутација* и други сродни поими, кои по обем и ниво на деталност ги надминуваат зададените резултати од учење согласно наставната програма по Биологија за осмо одделение.

Иако во учебникот се разработени поимите предвидени со наставната програма и стандардите за оценување, истовремено се опфатени и поими кои не соодветствуваат со дадените стандарди за оценување во наставната програма. Меѓу клучните поими кои не се предвидени за обработка во VIII одделение, имајќи ја предвид возраста на учениците, а се вклучени во учебникот се: *олеснета дифузија, тургорен притисок, осмотски притисок, плазмолиза, деплазмолиза, осмоза, АТФ, аеробно и анаеробно дишење, ризодермис, примарна кора, централен цилиндер, воден режим, сила на цицање, перицикл, анизогамичност, изогамичност, архегониуми, антеридиуми, изоспори, хетероспори, смена на генерации, макроспорофил, микропила, макроспора, гаметофит, спорофит, хилум, овипарни и вивипарни организми, Куперови и Бартолиеви жлезди, оогониуми, ооцити, сперматоцити, сперматогониуми, сперматиди, морула, бластула* и многу други.

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

Учебникот содржи практични активности, задачи, прашања, истражувачки проблемски ситуации и разновидни илустрации (слики, шеми, табели, дијаграми и сл.). Сепак, констатирано е дека дел од сликите, илустрациите и дијаграмите се неозначени или погрешно означени, како на пример: *неозначени и/или неименувани слики (стр. 20, 26, 68, 152, 153, 175, 167 и др.), збор означен како активен хиперлинк (стр. 160), различни слики означени со ист број (стр. 59), како и појава на placeholder-ознаки наместо назив на слика.* На стр. 45, насловот на содржината што следи е напишан во делот со резултати од учење.

Практичните активности и експериментите, кои се во функција на обработка на наставната содржина, се претставени како задачи за практична работа на ученикот, без последователно објаснување на согледувањата и резултатите од активноста или експериментот. Ваквиот пристап, карактеристичен за практикум или работна тетратка, не овозможува ученикот да изгради јасна претстава за појавата или проблемот и да изведе соодветен заклучок.

Согласно горенаведеното, Бирото за развој на образованието не дава позитивно стручно мислење за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 17.

Комисија:

Вјолца Мехмети Нуредини – раководител на одделение во БРО, координатор,
д-р Наталија Ацеска, советник во БРО - член

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ

за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 18

Комисијата при Бирото за развој на образованието, формирана со решение бр. 02-170/7 од 02.02.2026 година од страна на директорката на Бирото, го разгледа ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 18 и го дава следното стручно мислење.

Ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 18 ги содржи сите теми предвидени со наставната програма по Биологија за VIII (осмо) одделение: *Животни процеси кај растенијата, Размножување и развој кај живите организми, Размножување и развој кај човекот, Адаптацији на живите организми, Еволутивен развој на живиот свет, природна и вештачка селекција.*

Учебникот е целосно усогласен со предвидените резултати од учење, содржини и стандарди за оценување од наставната програма. Содржините во учебникот придонесуваат за постигнување на резултатите од учењето предвидени со наставната програма и кореспондираат со стандардите за оценување. Во учебникот се разработени сите поими предвидени со наставната програма соодветно на стандардите за оценување.

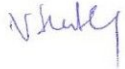

Содржините се базирани на современи, научно засновани и релевантни сознанија. Начинот на разработка на содржините е во согласност со нивото на сложеност утврдено со наставната програма и соодветствува на нивото на когнитивните способности на учениците. Сите содржини се научно точно разработени, а клучните поими предвидени со наставната програма се јасно истакнати и објаснети.

Содржините во учебникот се презентирани на начин кој олеснува да се увиди што е тоа што учениците треба да го научат. Учебникот содржи практични и истражувачки активности, занимливости, прашања и илустрации (слики, шеми, табели, дијаграми и сл.) кои се во функција на наставните содржини и соодветствуваат на возраста на учениците. Сите содржини содржат прашања и задачи што му овозможуваат на ученикот да го утврди и примени усвоеното знаење.

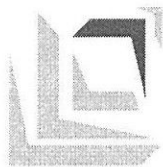
Јазикот и стилот на кој е напишан учебникот го олеснува разбирањето на содржините. Учебникот е структуриран, организиран и графички обликуван така што овозможува прегледност и го олеснува користењето.

Согласно горенаведеното, Бирото за развој на образованието **дава позитивно стручно мислење** за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 18.

Комисија:

Вјолца Мехмети Нуредини – раководител на одделение во БРО, координатор,
д-р Наталија Ацеска, советник во БРО - член

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ

за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 19

Комисијата при Бирото за развој на образованието, формирана со решение бр. 02-170/7 од 02.02.2026 година од страна на директорката на Бирото, го разгледа ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 19 и го дава следното стручно мислење.

Ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 19 ги содржи сите теми предвидени со наставната програма по Биологија за VIII (осмо) одделение: *Животни процеси кај растенијата, Размножување и развој кај живите организми, Размножување и развој кај човекот, Адаптацији на живите организми, Еволутивен развој на живиот свет, природна и вештачка селекција.*

Учебникот е целосно усогласен со предвидените резултати од учење, содржини и стандарди за оценување од наставната програма. Содржините во учебникот придонесуваат за постигнување на резултатите од учењето предвидени со наставната програма и кореспондираат со стандардите за оценување. Во учебникот се разработени сите поими предвидени со наставната програма соодветно на стандардите за оценување.

Содржините се базирани на современи, научно засновани и релевантни сознанија. Начинот на разработка на содржините е во согласност со нивото на сложеност утврдено со наставната програма и соодветствува на нивото на когнитивните способности на учениците. Сите содржини се научно точно разработени, а клучните поими предвидени со наставната програма се јасно истакнати и објаснети.

Содржините во учебникот се презентирани на начин кој олеснува да се увиди што е тоа што учениците треба да го научат. Учебникот содржи практични и истражувачки активности, занимливости, прашања и илустрации (слики, шеми, табели, дијаграми и сл.) кои се во функција на наставните содржини и соодветствуваат на возраста на учениците. За одредени активности дадени се QR-кодови кои водат до соодветни видео експерименти, а кај поголем дел од активностите е дадено објаснување на согледувањата, односно резултатите од активностите или заклучокот од истражувањето, што му овозможува на ученикот да има јасна претстава за појавата или проблемот и да извлече соодветен заклучок. Сите содржини содржат прашања и задачи што му овозможуваат на ученикот да го утврди и примени усвоеното знаење, а на крајот од секоја тема се дадени прашања за повторување и систематизација на содржините опфатени во дадената тема.

Јазикот и стилот на кој е напишан учебникот го олеснува разбирањето на содржините. Учебникот е структуриран, организиран и графички обликуван така што овозможува прегледност и го олеснува користењето.

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

Согласно горенаведеното, Бирото за развој на образованието **дава позитивно стручно мислење** за ракописот за учебник по Биологија за VIII (осмо) одделение со шифра 19.

Комисија:

Вјолца Мехмети Нуредини – раководител на одделение во БРО, координатор,
д-р Наталија Ацеска, советник во БРО - член

Violeta

Natalija

